

Specifikace požadavků zákona o prevenci závažných havárií v oblasti výroby a skladování výbušnin, střeliva, munice a pyrotechnických výrobků

Výzkumný úkol č. 03-2020-VÚBP, VÚBP, 2020 - 2021

Hlavní výstup řešení výzkumného úkolu (projektu):

Metodický materiál ke splnění požadavku zpracování posouzení rizik pro oblast výbušnin, střeliva, munice a pyrotechnických výrobků u provozovatelů, na které se vztahuje zákon o prevenci závažných havárií¹

KOMENTÁŘ ke kap. 2. 2 zpracovaného Metodického materiálu (MM):

2. 2 Odhad následků identifikovaných scénářů závažných havárií na životy a zdraví lidí a zvířat, životní prostředí a majetek (dále jen „Odhad následků“)

Pro zpracování náplně Odhadu následků v zaměření na lidské životy a majetek se během minulých let ustálila praxe, kdy byly ohrožené prostory² stanovovány na základě výpočtu přetlaku na čele rázové vlny v okolí detonující výbuštiny. Dle dostupných tabelovaných prahových hodnot přetlaku (působících odpovídající následky) pak bylo možno odhadovat ve stanovených prostorech (resp. v konkrétních vzdálenostech od výbuštiny) následky na životech příp. škody na stavbách (tedy přeneseně na majetku).

Tento postup má následující nedostatky:

- a) Je fyzikálně korektní pouze pro (detonující) výbuštiny třídy nebezpečí³ A (i když se jedná o třídu výbušnin, pro níž je kolaudováno pravděpodobně největší množství skladů), tedy nikoli pro nedetonující výbuštiny tříd B, C, příp. D.
- b) Jde o ustálenou zvyklost, která však v této konkrétní podobě není zákonem o PZH ani příslušnou prováděcí vyhláškou⁴ vyložene vyžadována. Z hlediska bezpečnosti (resp. ohrožení v okolí výbuštiny) tak vzniká výsledek představující jistou alternativu (resp. duplicitu) k postupu, který je dán zákonem o výbušninách⁵ a příslušnými prováděcími vyhláškami⁶, je založen na stanovení bezpečnostních vzdáleností a bezpečnostních pásem, a je pro provozovatele povinný.

Vzhledem k těmto okolnostem byl nový postup navržený (v rámci zpracovaného MM) pro Odhad následků koncipován jako zjednodušující podpůrný text, usnadňující v maximální míře využití přístupu⁷ založeného na bezpečnostních vzdálenostech a bezpečnostních pásmech pro účely cílů sledovaných zákonem o PZH. Dochází tak ke zmírnění výše uvedené nepřesnosti (viz bod a) a k výraznému omezení vzniku výše uvedené a v podstatě nadbytečné duplicity (viz bod b).

Přesto se nepředpokládá, že by řešitel Odhadu následků systematicky prováděl výpočty a postupy týkající se bezpečnostních vzdáleností a bezpečnostní pásem. Jejich zpracování je povinností projektanta (stavby s umístěním výbušnin) či provozovatele, který tyto výsledky

---

¹ Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o PZH“).

² V podstatě kruhové plochy symetricky obklopující výbuštinu, resp. stavbu s umístěnou výbuštinou.

³ Zatřídění výbušnin dle klasifikace Českého báňského úřadu viz vyhláška č. 99/1995 Sb., o skladování výbušnin, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Vyhláška č. 227/2015 Sb., o náležitostech bezpečnostní dokumentace a rozsahu informací poskytovaných zpracovateli posudku, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výbušninách“).

⁶ Vyhláška č. 99/1995 Sb. a vyhláška č. 102/1994 Sb., kterou se stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu v objektech určených pro výrobu a zpracování výbušnin, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Z právního hlediska umožňují tento krok ustanovení § 10 odst. 3 resp. § 12 odst. 4 zákona o PZH.

poskytne a dostatečně doloží. Hlavní úlohou řešitele pak je tyto údaje efektivně využít, příp. dodatečně upravit či požadovat jejich doplnění tak, aby jejich forma vyhovovala výše uvedeným ustanovením⁷ zákona o PZH.

Z tohoto důvodu nepředstavuje podpůrný text zpracovaný pro účely Odhadu následků ani kopii příslušných prováděcích vyhlášek zákona o výbušninách, ani je nezahrnuje v plné šíři. V případě pochybností či nejasností je proto třeba vycházet z jejich původního znění.

Proto je též zřejmé, že přiměřená znalost těchto vyhlášek (zejména z hlediska zařazení výbušnin příp. souvisejících komodit a postupů pro stanovení bezpečnostních vzdáleností a bezpečnostních pásem) je do značné míry podmínkou pro úspěšné řešení Odhadu následků, a výraznou výhodou pro provádění relevantní kontrolní činnosti.

Uspadňující role textu kapitoly 2.2 Odhad následků spočívá mj. v umístění souhrnné rekapitulace výsledků (převážně formou „výsledkových tabulek“) vždy v závěru každé dílčí podkapitoly, která je věnována příslušné komoditě, tedy po řadě stavbám s umístěním výbušnin třídy nebezpečí A, B, C, D, dále skladům pyrotechnických výrobků a muničním skladištím. V souladu s původními prováděcími vyhláškami zákona o výbušninách jsou přitom brány v úvahu potřebné kombinace ohrožujících a ohrožených staveb, z hlediska požadavků zákona o PZH pak (v rámci následků) odhadovaný rozsah úmrtí osob, poškození staveb a nebezpečí vzniku domino efektu.

Ve věci podrobnějších informací o výbušninách a souvisejících komoditách, které mohou za konkrétních podmínek působit jako významné zdroje rizik pro své okolí, lze dále též odkázat na příručku „REPETITORIUM“, zpracovanou jako vedlejší výsledek projektu. Ačkoli rozsah příručky pravděpodobně poněkud převyšuje úroveň poznatků nezbytných pro potřeby Odhadu následků, je její obsah dobře srozumitelný a použitelný jako znalostní podpora pro účely inspekční činnosti, dále posuzovací a rozhodovací činnosti týkající se návrhů bezpečnostní dokumentace, a také pro jejich samotné zpracování.

Co se týče vnějších vazeb v průběhu a závěru řešení projektu, zpracování MM bylo průběžně konzultováno s oprávněným zástupcem Českého báňského úřadu (ČBÚ), kterým byl materiál v závěru i oponován (i několika dalšími zástupci odborné veřejnosti). V návaznosti na to proběhl v listopadu 2021 workshop pořádaný řešitelským kolektivem OPPZH VÚBP. Zde byly výsledky jednotlivých částí projektu prezentovány účastníkům zahrnujícím zástupce vybraných krajských úřadů, zástupce vybraných provozovatelů, ČBÚ, zpracovatele bezpečnostní dokumentace, apod. Prezentované informace byly příznivě hodnoceny jako znatelné zlepšení dosavadního stavu ve věci požadavků na zpracování bezpečnostní dokumentace v dané oblasti.

Řešitelský kolektiv OPPZH VÚBP